

EPKK INFOLEHT

Põllumajanduse ja toidu-uudised Euroopast

EL PÕLLUMAJANDUSMINISTRID JÕUDSID ÜPP REFORMIS KOKKU- LEPPELE

Uue perioodi ÜPP on õiglasem, keskkonnahoidlikum ja paindlikum

Pärast arutelu mõningate põhipunktide, sealhulgas ÜPP keskkonnameetmete ja sotsiaalse mõõtmise üle, kiitsid ministrid 29. juunil heaks esialgse kokkuleppe, mis saavutati parlamendiga ühise põllumajanduspoliitika reformi paketti kuuluva kolme määruse suhtes. Õigusaktide viimistlemiseks tehakse nüüd täiendavat tehnilist tööd, mille järel kutsutakse Euroopa Parlamendi liikmed reformipaketi üle hääletama. Reform jõustub pärast seda, kui nõukogu on selle vastu võtnud.

Portugali põllumajandusministri Maria do Céu Antunesi sõnul on tegu kokkuleppega seni kõige ambitsioonikamas ÜPPs. See on põllumajandustootjatele ja Euroopale hea kokkulepe, mis tugevdab Euroopa põllumajandust ja toidu-tööstust, muutes selle kõigi jaoks kestlikumaks ja õiglasemaks. Kokkuleppega

SELLES NUMBRIS:

- ÜPP reform - 2
- Sloveenia eesistumine - 3
- EL maapiirkonnad - 4
- Puuridest loobumine - 6
- Kestlikkuse juhend - 7
- Süsinikupõllundus - 8
- Teraviljasaak - 9
- Loomasööt - 10
- Horisont 2021 - 11
- Glüfosaat - 12

nähakse ette ajakohastatud ÜPP, millega toetatakse üleminekut keskkonnanahoidlikumale ja kliimasõbralikumale põllumajandusele, parendatakse sotsiaalsete ja töötajate õiguste järgimist ning tagatakse põllumajandustootjate konkurentsivõime säilimine, jätmata kedagi kõrvale.

Iga liikmesriik koostab ELi tasandil kehtestatud lihtsamate eeskirjade alusel strateegiakava poliitika rakendamiseks järgmise viie aasta jooksul. See võimaldab neil võtta arvesse kohalikke olusid ja keskenduda tulemuslikkusele.

ÕIGLASEM ÜPP

- ÜPP hõlmab esmakordselt sotsiaalseid tingimusi, mis tähendab, et ÜPP toetusesaajad peavad ÜPP vahendite saamiseks järgima Euroopa sotsiaal- ja tööõiguse aspekte.
- Sissetulekutoetuse ümberjaotamine muutub kohustuslikuks. Liikmesriigid peavad vähemalt 10% toetustest jaotama ümber väiksematele põllumajandusettevõtetele ning oma strateegilises kavas kirjeldama, kuidas nad kavatsevad seda teha.
- Noorte põllumajandustootjate toetuste uus kohustuslik miinimumtase on 3% liikmesriikide eelarvest, mis on ette nähtud ÜPP noorte (kuni 40-aastaste) põllumajandustootjate sissetulekutoetuste jaoks. See võib hõlmata sissetuleku-, investeerimis- või starditoetust noortele põllumajandustootjatele.

oma sissetulekutoetuste eelarvest, kokku 48 miljardit eurot otsetoetuste eelarvest;

- vähemalt 35% **maaelu arengu** vahenditest eraldatakse põllumajanduse keskkonnakohustuste jaoks, millega edendatakse keskkonna-, kliima- ja loomade heaolu tavasid.
- ÜPP eelarvel peab olema oluline osa liidu üldistes kliimakulutustes. Realistlike ja usaldusväärsete arvutuste tagamiseks teeb komisjon 2025. aastaks ettepaneku uue, diferentseeritud lähenemisviisi kohta, mis läheb kaugemale olemasolevatest meetoditest.

PAINDLIKUM ÜPP

Uue ÜPP raames võetakse kasutusele uus töömeetod, mille kohaselt koostab iga liikmesriik riikliku ÜPP strateegiakava, milles kirjeldatakse, kuidas saavutatakse ÜPP eesmärgid ja roheline kokkuleppe eesmärgid, mida on kirjeldatud strateegias „Talust talidrikule“ ja elurikkuse strateegias.

Lisaks keskendub uus ÜPP tulemuslikkusele:

- lihtsamad eeskirjad ELi tasandil;
- iga-aastane tulemusaruanne, mille liikmesriigid esitavad komisjonile alates 2024. aastast ja millele lisaks toimub igal aastal läbivaatamiskoosolek;
- komisjon vaatab ÜPP strateegiakavade tulemuslikkuse läbi 2025. ja 2027. aastal ning palub liikmesriikidel võtta vajaduse korral meetmeid;
- ühiste näitajate kogum ÜPP rakendamise jälgimiseks ja ÜPP strateegiakavade tulemuslikkuse hindamiseks.

PÕLLUMAJANDUSTOOTJATE POSITSIOONI TUGEVDAMINE TARNEAHELAS

- Uus ÜPP säilitab üldise turule orienteerituse, mille puhul ELi põllumajandustootjad tegutsevad vastavalt turusignaale ja kasutavad ka kaubandusest tulenevaid võimalusi väljaspool ELi.
- Samuti tugevdab uus ÜPP põllumajandustootjate positsiooni toidutarneahelas, kuna laiendatakse tootjate võimalusi oma jõud ühendada, sealhulgas teatavate konkurentsioigusest tehtavate erandite abil.
- Luuakse uus põllumajandusreserv, et rahastada turumeetmeid kriisi ajal. Selle aastane eelarve on vähemalt 450 miljonit eurot. Loe lähemalt [SIIT](#).

KESKKONNAHOIDLIKUM ÜPP

Uue ÜPPga toetatakse üleminekut kehtlikumale põllumajandusele ning sellel on kõrgemad kliima-, keskkonna- ja loomade heaolu eesmärgid. See võimaldab ÜPPd ellu viia riiklike strateegiakavade kaudu kooskõlas roheleppega, strateegiaga „Talust talidrikule“ ja elurikkuse strateegiaga. Samuti võetakse kasutusele uued vahendid, mis koos uue töömeetodiga aitavad parandada keskkonna- ja kliimategevuse tulemuslikkust ning loomade heaolu. Need vahendid on järgmised:

- **kooskõla roheleppega:** uus ÜPP integreerib täielikult ELi keskkonna- ja kliimaalased õigusaktid. ÜPP kavad aitavad saavutada strateegia „Talust talidrikule“ ja elurikkuse strateegia eesmärgid ning neid ajakohastatakse, et võtta arvesse Euroopa roheline kokkuleppe kliima- ja keskkonnanalastes õigusaktides tehtavaid muudatusi;
- **tingimuslikkus:** miinimumnõuded, mida ÜPP toetusesaajad peavad toetuse saamiseks täitma, on nüüd ulatuslikumad. Näiteks tuleb igas põllumajandusettevõttes eraldada vähemalt 3% põllumaast elurikkuse ja mittetootlike elementide jaoks ning on võimalus saada toetust ökokavade kaudu, et sellise põllumaa osakaal oleks 7%. Kaitstakse kõiki märgalasid ja turbaalasid;
- kõik liikmesriigid peavad pakkuma ökokavasid. Selle uue vabatahtliku vahendiga premeeritakse põllumajandustootjaid kliima- ja keskkonnasõbralike tavade rakendamise eest (mahepõllumajandus, agroökoloogia, integreeritud taimekaitse jne) ning loomade heaolu parandamise eest. Liikmesriigid peavad ökokavadele eraldama vähemalt 25%

SLOVEENIA ALUSTAS ELI NÕUKOGU EESISTUMIST

Põhiteemadeks on vastupidavus ja taastumine, konverents „Tuleviku Euroopa“, õigusriik ja turvaline Euroopa

Sloveenia alustas 1. juulil Euroopa Nõukogu eesistumise aega, olles eesistujariigi staatuses teist korda. Sloveenia eesmärk on lõpetada praeguse trio, kuhu kuulusid Saksamaa ja Portugal, töö ning sillutada algatuste ja programmidega teed järgmise trio ülevõtmisele. Enamik „Euroopa tuleviku“ konverentsiga seotud arutelusid toimuvad Sloveenia eesistumise ajal. Sloveenia eesistumise teise poolaja prioriteedid langevad uue strateegilise tegevuskava 2019–2024 alla ning aitavad kaasa ELi püsimise ja arengu tagamisele.

TOIDUJULGEOLEK JA KESTLIK TARNEAHEL

Arvestades pühendumist kliimaneutraalse, rohelise, õiglase ja sotsiaalse ELi loomisele jätkab Sloveenia eesistumine **kestliku toiduahela, põllumajanduse ja kalanduse edendamist**. Erilist tähelepanu pööratakse toidujulgeoleku ja tarneahela terviklikkuse tagamisele kriisiajal, samuti loomade heaolu ja taimetervise alal. Metsanduses pannakse rõhku säästvale ja mitmeots- tarbelisele metsamajandusele, arvestades metsade panust ELi kliima- ja keskkonnanäesmärkide saavutamisele. **ELi roheleppe** raames jätkub arutelu põllumajanduse ja kogu toiduahela, sh kalandussektori üleminekust säästvamale tootmisele ja töötlemistavadele. Siin on ülioluline tagada sotsiaalselt jätkusuutlik üleminek, mis arvestab sektori spetsiifilisi omadusi ja säilitada Euroopa konkurentsivõime. Arvestades mahepõllumajanduse tähtsust rohe-eesmärkide saavutamisel on eesistujariigi Sloveenia eesmärk võtta vastu nõukogu järeldused sel teemal. „**Talust taldrikule**“ strateegia raames kavandatud tegevuste valguses toetab Sloveenia arutelusid toidu töötlemise, põllumajandustootjate positsiooni kohta tarneahelas, transpordi, toiduainete turundamise ja tarbijate hoiaku kohta tervisliku toidu suhtes. Rahvusvahelisel tasandil on eriti oluline septembris toimuv ülemaailmne ÜRO tippkohtumine toidusüsteemide teemal.

ÜPP REFORMI LÕPETAMINE, PÕLLUMAJANDUSE STRATEEGILINE ROLL JA KONKURENTSIVÕIME, MAAELU ARENG

ÜPP reformi toimiku sulgemine on Sloveenia eesistumise poliitiline prioriteet. Kuna kvaliteetne ja võrreldav statistika on ÜPP reformi rakendamise jälgimisel ülioluline, töötab eesistujariik Sloveenia põllumajandusstatistika teemade sulgemise nimel. **Toidujulgeolek** on tugevama ja vastupidavama ELi ülesehitamise põhieesmärk ning see kaasatakse ka ELi kriisireguleerimise süsteemi arendamisse. Põllumajanduse strateegiline roll, parem teabevahetus ja kooskõlastatud tegevus toiduainetega varustamise kindluse tagamiseks kriisiajal on aruteluteemadeks. **Põllumajandustootjate konkurentsivõime** ja sisetulekute parandamine on võti lisandväärtuse õiglaseks jaotamiseks tarneahela osapoolte vahel. Eesistujariik jälgib ebaausate kaubandustavade direktiivi ülevõtmist siseriiklikesse õigusaktidesse. Eesistujariik keskendub ka arutelule **maaelu arengu** probleemide üle, näiteks digitaliseerimine, demograafilised väljakutsed, naiste roll maapiirkondades, linnade ja maapiirkondade vahelise dialoogi tugevdamine.

TOIDUAINETE PÄRITOLUMÄRGISTUS

Sloveenia eesistumise üks oluline teema on toiduainete päritolumärgistus seoses muutuvate tarbijate ootustega. Pingutused suunatakse peamiselt meesegude märgistuses tehtavate muudatuste ettevalmistamisele.

TAIMETERVIS

Taimetervise osas jätkab Sloveenia arutelu taimekaitsega seotud meetmete ülevõtmise, ohtlike taimehaiguste ja kahjurite impordi esinemise ja ennetamise, samuti taimetervise praegused probleemid. Terved taimed aitavad kaasa toidualaste eesmärkide saavutamisele, metsade majandamisele, elurikkusele ja keskkonnakaitsele. Sloveenia eesistumine koordineerib liikmesriikide ja komisjoni seisukohti taime- ja taimsete saaduste fütosanitaar-nõuete täitmise kohta kaubanduslepingutes kolmandate riikidega. ELi seisukohade koordineerimine ja esindamine on prioriteediks ka rahvusvaheliste standardite väljatöötamisel ja kinnitamisel selles valdkonnas.

LOOMADE HEAOLU

Esmatähtsad loomatervishoiu küsimused on bioohutuse tagamine ennetusmeetmete abil loomahaiguste sissetoomise ja leviku tõkestamiseks. Eesistujariik juhib loomade heaolu teemalist arutelu õigusaktide hindamise aruande ja praeguste probleemide põhjal selles valdkonnas. Tulekul on ka debatt digitaliseerimise ülevõtmise veterinaarsektoris, mille eesmärk on tõsta teadlikkust uue infotehnoloogia pakutavatest võimalustest veterinaarmeditsiini ja toiduohutuse valdkonnas kogutud andmete kasutamisel riskianalüüsi parandamiseks ja ametliku järelevalve optimeerimiseks. Loe lähemalt [SIIT](#).

ELI MAAPIIRKONDADE ARENGU PIKAAJALINE VISIOON

Euroopa Komisjon tutvustas tulevikuvisioni ja võimalusi muuta maapiirkonnad tugevamaks, ühendatuks, vastupanuvõimeliseks ja jõukaks

Euroopa Komisjon tutvustas 30. juunil ELi maapiirkondade arengu pikaajalist visiooni, milles on välja toodud maapiirkondade probleemid ja murekohad ning mõned nende piirkondade jaoks kõige paljutootavamad võimalused. Võttes aluseks prognoosid ja ulatuslikud konsultatsioonid maapiirkondade elanike ja muude sealse tegevuses osalejatega, pakuti selles tulevikuvisionis välja maaelupakt ja maaelu arengu tegevuskava, et muuta maapiirkonnad tugevamaks, ühendatuks, vastupanuvõimeliseks ja jõukaks.

VAJA ON KOHATUNDLIKKU POLIITIKAT

Selleks, et edukalt reageerida üleilmastumisest, linnastumisest ja elanikkonna vananemisest tulenevatele suurtele suundumustele ning kasutada rohe- ja digipöörde saadavat kasu, on vaja kohatundlikku poliitikat ja meetmeid, milles võetakse arvesse ELi territooriumide mitmekesisust, nende eri vajadusi ja tugevaid külgi.

Kogu ELi maapiirkondade elanikkond on keskmiselt vanem kui linnades ja elanike arv hakkab järgmisel kümnendil tasapisi vähenema. Kuna maapiirkondades puuduvad ühendusvõimalused, taristu on ebapiisav, puuduvad mitmekesised töövõimalused ja juurdepääs teenustele on kehv, on paljud maapiirkonnad elu- ja töökohana väheatraktiivsed. Samal ajal osalevad maapiirkonnad aktiivselt ELi rohe- ja digipöördes. ELi 2030. aasta digieesmärkide saavutamine võib pakkuda peale põllumajanduse ja metsanduse rohkem võimalusi maapiirkondade kestlikuks arenguks, kuna selle raames töötatakse välja uued väljavaated tootmise ja eelkõige teenuste kasvuks ning aidatakse kaasa teenuste ja tööstuse paremale geograafilisele jaotusele.

ELi pikaajalise visiooni eesmärk on hakata nende probleemide ja murekohtadega tegelema, tuginedes ELi rohe- ja digipöörde uutele võimalustele ja COVID-19 pandeemia käigus saadud kogemustele ning tehes kindlaks viisid, kuidas parandada maapiirkondade elukvaliteeti, saavutada tasakaalustatud territoriaalareng ja soodustada majanduskasvu.

MAAELUPAKT

Uude maaelupakti kaasatakse osalejaid ELi, riikide, piirkondade ja kohaliku omavalitsuse tasandil, et toetada arenguvisioni eesmärke, tugevdada majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust ning reageerida maakogukondade ühistele püüdlustele. Komisjon lihtsustab seda raamistikku olemasolevate võrgustike tegevuse kaudu ning julgustab ideede ja parimate tavade vahetamist kõikidel tasanditel.

ELI MAAELU ARENGU TEGEVUSKAVA

Komisjon esitas ka tegevuskava, mille abil hoogustada jätkusuutlikku, sidusat ja integreeritud maaelu. Juba praegu toetatakse maapiirkondi ELi mitme poliitikavaldkonna raames, et aidata kaasa nende tasakaalustatud, õiglasele, keskkonnahoidlikule ja innovaatilisele arengule. Nende seas on tegevuskava toetamisel ja rakendamisel kesksel kohal ühine põllumajanduspoliitika (ÜPP) ja ühtekuuluvuspoliitika ning lisaks mitu muud ELi poliitikavaldkonda, mille alt tehakse koostööd maapiirkondade arengu pikaajalise visiooni elluviimiseks.

4 TEGEVUSVALDKONDA, ET MAAPIIRKONNAD OLEKSID:

- **tugevamad** - suurem mõjuvõim maakogukondadele, teenuste parem kättesaadavus ja sotsiaalne innovatsioon;
- **ühendatud** - parem transpordi- ja digiühendus;
- **vastupanuvõimelised** - säilitades loodusvarasid ja muutes põllumajanduse keskkonnahoidlikumaks, et võidelda kliimamuutuste vastu, tagades samal ajal sotsiaalse vastupanuvõime, pakkudes koolituskursusi ja mitmekesise kvaliteetse töö võimalusi;
- **jõukad** - mitmekesisem majandustegevus, suurem põllumajanduse, toidutööstuse ja maaturismi lisandväärtus.

LUUAKSE MAAPIIRKONDADE VAATLUSKESKUS

Komisjon toetab ja jälgib ELi maaelu arengu tegevuskava rakendamist ning ajakohastab seda korrapäraselt vastavalt vajadusele. Samuti jätkab komisjon koostööd liikmesriikidega ja maapiirkondades tegutsejatega, et vahetada teavet maaelu küsimustes. Lisaks hakatakse hindama maapiirkondadele avalduvat mõju ja vaadatakse ELi poliitikaalvaldkonnad läbi maapiirkondade vaatenurgast lähtuvalt. Eesmärk on paremini kindlaks teha ja arvesse võtta komisjoni poliitikaalgatuse võimalikku mõju maapiirkondade tööhõivele, majanduskasvule ja kestlikule arengule. Lisaks luuakse komisjoni juurde maapiirkondade vaatluskeskus, et veelgi parandada maapiirkondi käsitlevate andmete kogumist ja analüüsimist. See annab teavet maaelu arengu poliitika kujundamiseks ja maaelu arengu tegevuskava paremaks rakendamiseks.

JÄRGMISED SAMMUD

Maapiirkondade arengu pikaajalise visiooni väljakuulutamise tähistab esimest sammu tugevamate, paremini ühendatud, vastupanuvõimeliste ja jõukate maapiirkondade loomiseks aastaks 2040. 2021. aasta lõpuks seab komisjon sisse töökorra, et koos Regioonide Komiteega uurida, kuidas saavutada pikaajalise visiooni eesmärgi. Komisjon teeb 2023. aasta keskpaigaks kokkuvõtte sellest, milliseid ELi ja liikmesriikide rahastatud

meetmeid on maapiirkondade jaoks ellu viidud ja kavandatud. Avalikus aruandes, mis avaldatakse 2024. aasta alguses, määratakse kindlaks suu-remat toetust ja rahastamist vajavad valdkonnad ning edasised sammud, tuginedes ELi maaelu arengu tegevuskavale. Aruande üle peetavaid arutelusid võetakse arvesse 2028.–2034. aasta programmitöö perioodi ettepanekute ettevalmistamisel. Loe lähemalt [SIIT](#).

PÕLLUMEESTE SEISUKOHTI TULEB KUULATA

Copa-Cogeca asepresident Roomet Sõrmus kirjutab arvamuskirjanduses, et teatistes käsitletakse põllumajandustegevust maapiirkondade võimaluse-na, kuid põllumehi tuleb uutele süsteemidele üleminekul toetada ja sellega peab kaasnema muudatuste tagajärgede mõju hindamine. Sellist uuringut ootame endiselt näiteks „Talust taldrikule“ strateegia kohta. COVID-kriis ja arutelude paljusid takistab põllumeeste häält konstruktiivse-malt kuulamast. Ootame selles osas konkreetseid ettepanekuid, sest põl-lumehed on selle debati keskmes ja nende seisukoht peab olema kuul-dav kõigil poliitiliste otsuste tegemise tasanditel. On tõsiasi, et ELi maa-

piirkonnad on väga erinevad. Seepärast on olu-line vältida konkurentsierinevusi ELis sama lä-henemisega kõigile, vaid võimaldada kohane-mist ja tagades kõigile võrdsed võimalused.

PÕLLUMAJANDUS- JA METSAMAAD TULEB KAITSTA LINNASTUMISE EEST

Samuti on oluline, et linnaruumi laiendamisel ja infrastruktuurimeetmete kavandamisel kaitstaks põllumajandus- ja metsamaad, sest see maa on putukate, mesilaste, lindude ja loo-duslike taimede oluline elupaik. Oleksime oodanud, et teatistes keskendutakse rohkem maapiirkondade tähtsusele piisava, stabiilse ja kvaliteetse toiduga kindlustatuse tagamisel. Koroonakriisi peamine õppetund on, et toidu tarneahel jääb Euroopa avatud strateegilise autonoomia võtmelemendiks.

NOORI TULEB TOETADA JA JULGUSTADA MAAL ELAMA JA TÖÖTAMA

Tulevane ELi maaelu tegevuskava peab integ-reerima noorte toetamise viisil, mis julgustaks neid soovima maapiirkondades elada ja tööta-da. See on seotud piisava pere sissetuleku, ligi-pääsuga koolitusele, elatustaseme ja sotsiaalse staatusega, mis on võrdne kõigi teiste erialade-ga. Noorte põllumajandustootjate peamine probleem on juurdepääs maale ja juurdepääs kapitalile / krediidile. Vanemate põllumajan-dustootjatele on vaja luua uued stiimulid oma talude üleandmiseks. Seega on hädavajalik, et maapiirkondade tegevuse toetamine ületaks ÜPP piire.

HEA TRANSPORDI- JA DIGIÜHENDUS ON KOHUSTUSLIKUD

Maapiirkondade transpordiküsimus on üliolu-line ja liiklemist käsitlevates strateegiates tuleb maapiirkondade muresid rohkem arvestada. Ligikaudu pooltel maapiirkondadest puudub juurdepääs kiirele lairibaühendusele ja 12%-l pole ühendust üldse. Kui tahame, et põlluma-jandustootjad võtaksid Euroopa roheleppe raa-mes kasutusele kestlikkuse tavaid, sh täppis-viljelus, anduritehnoloogiate ja tehisintellekti kasutamine, on juurdepääs kiirele ja usaldus-väärsele Interneti-ühendusele kohustuslik. See mitte ainult ei aita põllumajandustootjatel tootlikkust parandada ja kulusid vähendada, vaid toob ka keskkonnale palju kasu (mulla- ja veekaitse, väetiste ja pestitsiidide vähendami-ne, kliimamuutuste leevendamine, elurikkus). Loe lähemalt [SIIT](#).

KOMISJON SOOVIB JÄRK-JÄRGULT LÕPETADA PÕLLUMAJANDUSLOOMADE PUURIS PIDAMISE

Ettepanek esitati vastusena kodaniku-
algatusele „Lõpp puurijastule!“

30. juunil otsustas komisjon anda positiivse vastuse Euroopa kodaniku-
algatusele „Lõpp puurijastule!“. Algatust toetas kogu ELis rohkem kui
miljon kodanikku. Antud kodanikualgatus kajastab vajadust minna üle
eetilisemale ja kestlikumale loomapidamisele ning vaadata läbi kehti-
vad ELi õigusnormid, milles käsitletakse loomade heaolu. Oma vastuses
teatas komisjon, et 2023. aastaks on kavas teha seadusandlik ettepanek
ja keelata mitmesuguste põllumajandusloomade puuris pidamine. Et-
tepanek esitatakse osana käimasolevast loomade heaolu käsitlevate
õigusaktide läbivaatamisest strateegia „Talust taldrikule“ raames.

SEADUSETTEPANEK ESITATAKSE 2023. AASTA LÕPUKS

Loomade kaitset käsitlevad õigusaktid kehtivad kõikide põllumajan-
dusloomade suhtes, kuid loomade puuris pidamist käsitlevad eeskirjad
hõlmavad ainult munakanu, broilereid, emiseid ja vasikaid. Oma vastu-
ses Euroopa kodanikualgatusele võtab komisjon kohustuse esitada
2023. aasta lõpuks seadusandlik ettepanek, et lõpetada järk-järgult ja
seejärel keelata kõigi algatuses loetletud loomade puuris pidamine.

KOMISJONI ETTEPANEK KÄSITLEB EELKÕIGE JÄRGMIST:

- loomad, kes on juba õigusaktidega hõlmatud: munakanad, emised
ja vasikad;
- muud Euroopa kodanikualgatuses loetletud loomad: küülikud,
noorkanad, aretusmunakanad, aretusbroilerid, vutid, pardid ja ha-
ned. Nende loomade puhul on komisjon juba palunud Euroopa
Toiduohutusametil (EFSA) täiendada olemasolevaid teaduslikke
tõendeid, et määrata kindlaks puuris pidamise keelustamiseks va-
jalikud tingimused.

VAADATAKSE LÄBI LOOMADE HEAOLU KÄSITLEVAD ÕIGUSAKTID

Strateegia „Talust taldrikule“ raames on komisjon juba võtnud kohus-
tuse teha ettepanek, et vaadata läbi loomade heaolu käsitlevad õigus-
aktid (sh loomade transporti ja karjakasvatust käsitlevad õigusaktid),
mille toimivust praegu kontrollitakse. Kontrollimine on kavas lõpule
viia 2022. aasta suveks.

KOMISJON KAVANDAB TOETUSMEETMEID

Samal ajal õigusaktide läbivaatamisega ning selleks, et hõlbustada ta-
sakaalustatud ja majanduslikult elujõulist üleminekut puurivabale
loomapidamisele, soovib komisjon pakkuda konkreetseid toetusmeet-

meid peamistes seotud poliitikavaldkondades,
nagu kaubandus, teadusuuringud ja innovat-
sioon. Eelkõige peaks uus ÜPP võimaldama pak-
kuda rahalist toetust ja stiimuleid (nt uued öko-
kavad), et aidata põllumajandustootjatel ehitada
loomasõbralikumaid rajatisi, mis vastavad
uutele normidele. Komisjon tagab ka täiendava-
te rahaliste vahendite kättesaadavuse, et toeta-
da põllumajandustootjaid üleminekul puuriva-
bale loomapidamisele.

MÕJUHIINANG VALMIB 2022. AASTA LÕPUKS

Kuna puuris pidamise lõpetamine eeldab prae-
guse loomapidamissüsteemi muutmist, hindab
komisjon võetavate meetmete mõju sotsiaal-
majanduslikule olukorrale ja keskkonnale ning
loomade heaolule avalduvat kasu. Mõjuhinna-
ng valmib 2022. aasta lõpuks. Sellega seoses korral-
datakse hiljemalt 2022. aasta alguses avalik kon-
sultatsioon. Eelkõige hindab komisjon, kas on
teostatav, et kavandatud õigusakt jõustuks 2027.
aastal. Loe lähemalt [SIIT](#).

PÕLLUMEESTEGA TULEB EELNEVALT KONSULTEERIDA

Copa-Cogeca nõustub komisjoni ettepanekuga
puuris pidamise lõpetamiseks tingimisel, et põ-
hitingimused on täidetud. Iga ettepanek peab
põhinema teadusel. Põllumajandusringkonda-
dega tuleb põhjalikult konsulteerida lisaks plaan-
is olevale avalikule konsultatsioonile 2022. a.
On tervitatav, et komisjon kavandab mõjuhin-
nangut. Euroopa põllumehed on teadlikud tar-
bijate murest loomade heaolu pärast. Siiski ei
tohi unustada nende ettepanekute taga olevate
investeeringute ja jõupingutuste keerukust. See-
ga on olulised komisjoni kavandatud ülemine-
ku- ja kaasnevad meetmed. ELi loomade hea-
olu käsitlevaid rangeid õigusakte ja Euroopa
põllumajandustootjate jõupingutusi tuleb aus-
tada ja järgida ka imporditud toidu puhul.

VALMIS EL-I TEGEVUS- JUHEND TOIDUSEKTORI VASTUTUSTUNDLIKE TAVADE KOHTA

„Talust taldrikule“ strateegiast tulenev vabatahtlik juhend käsitleb vastutustundlike ettevõtlus- ja turundustavasid

Euroopa Komisjon tutvustas 5. juulil tegevusjuhendit toidusektori vastutustundlike ettevõtlus- ja turundustavade valdkonnas. Euroopa Komisjoni talitused töötasid tegevusjuhendi välja koos ELi ühenduste ja ettevõtjatega. Protsessis osalesid aktiivselt ka muud sidusrühmad, sh rahvusvaheliste organisatsioonide, vabaühenduste, ametiühingute ja kaubandusliitude esindajad. Toidusektori ühendused ja ettevõtjad, kes tegevusjuhendile alla kirjutavad, kohustuvad suurendama oma panust kestliku ülemineku võimaldamiseks. Oma lubadustega toetavad nad tegevusjuhendis kinnitatud eesmärgid ja julgustavad teisi sarnaseid ettevõtjaid samuti osalema.

TEGEVUSJUHENDIS KAVANDATUD KOHUSTUSED ON JAGATUD KAHE TASANDI VAHEL:

1.EL tasandi organisatsioonid: tegevusjuhend hõlmab seitset eesmärki, kusjuures igal eesmärgil on oma alleesmärgid ja soovituslikud meetmed. Eesmärgid on seotud meetmetega, mis aitavad üle minna tervislikele ja kestlikele tarbimisharjumustele. Nii vähendatakse toidutöötlemise, -jaemüügi ja tootlustusteenustega seotud toimingute mõju kestlikkusele ning suurendatakse toiduainete väärtusahelate kestlikkust esma- tootjate ja muude tarneahelas osalejate seisukohast. Ühendused peaksid esitama igal aastal oma saavutuste kohta aruande.

2.Ettevõtjad: neile, kes soovivad eeskujuks olla, on koostatud ambitsioonikate kohustuste ja mõõdetavate tulemuste raamistik, mis hõlmab väga erinevaid valdkondi alates loomade heaolust ja suhkrutarbimise vähendamisest kuni kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamiseni kogu tootevalli ulatuses. Ettevõtjad annavad edusammudest aru, esitades igal aastal kokkuvõtte oma kestlikkust käsitlevast aruandest. Loe inglise keeles lähemalt [SIIT](#).

TEGEVUSJUHENDIGA VÕIB LIITUDA KA EDASPIDI

Esiatselt kirjutas vabatahtlikule juhendile alla 65 huvipoolt (26 toidukäitlejat, 14 toidu jaemüüjat, 1 toitlustus- ja majutussektori ettevõtja, 24 organisatsiooni). ELi toidusektori ühendusi ja ettevõtjaid kutsutakse ühinema tegevusjuhendiga ka edaspidi. Tegevusjuhendiga luuakse vahendid kõigi asjaomaste rühmade koostööks, mille käigus saab võtta uusi ja veelgi ambitsioonikamaid kohustusi ja luua partnerlusi ning soodustada nende rühmade omavahelist suhtlust ja teabevahetust. Komisjon kavatseb tegevusjuhendit esitleda ka toidusüsteeme käsitleval ÜRO tippkohtumisel, mis toimub veel sel aastal.

KESTLIKKUST KÄSITLETAKSE ÜHEKÜLGSELT

Copa-Cogeca hinnangul on tegevusjuhistes mõningaid vajakajäämisi, näiteks ei kajasta dokument kestlikkuse erinevaid astmeid ja järgib must-valget põhimõtet, et toidusüsteemid on kas jätkusuutlikud või jätkusuutmatud. Siiski leidsid Copacogeca liikmed, et vabatahtlikule tegevusjuhendile alla kirjutamine on vajalik kaasatuse ning positiivse kuvandi loomise mõttes.

Juhend pakub raamistiku alates loomade heaolust ja suhkrutarbimise vähendamisest kuni kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamiseni.

SÜSINIKUPÖLLUNDUS VÕIB OLLA OLULINE LAHENDUS JA LISASISSETULEK TOOTJATELE

Copa-Cogeca avaldas oma ettepanekud komisjoni algatuse ootuses

Süsinikupöllumundus on "Talust taldrikule" strateegias märgitud ühe peamise poliitilise algatusena, mis aitab kaasa põllumajandussektori panusele kliimamuutuse leevendamisel. Komisjon kavatseb süsinikupöllumunduse algatuse avaldada 2021. aasta kolmandas kvartalis. Algatusega nähakse ette uus keskkonnahoidlik ärimudel, mille eesmärk on avada põllumajanduse ja metsanduse CO₂ sidumise potentsiaal, premeerides põllumajandustootjaid ja metsaomanikke, tuginedes süsinikdioksiidi sidumist sertifitseerivate kavade raamistikule. Copa-Cogeca peab süsinikuturu arendamist oluliseks pikaajaliseks lahenduseks turupõhiste süsinikdioksiidi krediteerimise kavade jaoks.

TASU SÜSINIKUTURULT JA ÖKOSÜSTEEMI TEENUSTE EEST

Ambitsioonikate kliimaeesmärkide saavutamiseks on vaja järjepidevaid konkreetseid vahendeid, eeskirju ja stiimuleid, et edendada CO₂ sidumist. Süsinikupöllumunduse algatuse rahastamine ÜPP vahenditest tooks kaasa ainult ressursside ümberjaotamise ja eiraks asjaolu, et põllumajandustootjad ja metsaomanikud annavad juba praegu märkimisväärse panuse CO₂ sidumisse. Seetõttu võivad turupõhised süsinikupöllumunduse kavad anda olulise panuse kliimamuutuste leevendamisse, olles samal ajal ka täiendavaks sissetulekuallikaks.

Süsiniku sidumine ja mulla huumusesisalduse suurendamine sõltub mitmetest välistest teguritest, mida põllumajandustootjad ja metsaomanikud ei saa mõjutada. Seetõttu on eelistatav juhtimisvahend lähenemisviis, mille puhul põllumajandustootjatele ja metsaomanikele makstakse tasu nende poolt pakutavate ökosüsteemi teenuste eest. See oleks tulevikus põllumajandussektori võtmelement, mis hõlmab jätkusuutlikkuse kolme sammast. Lisaks tuleb märkida, et metsandussektorit, millel on oluline roll süsinikupöllumunduse algatuses, ei saa ÜPP kaudu rahastada. Vajalik on luua süsinikupöllumundus väljaspool ÜPP-d

turupõhise lahendusena, mis võib anda olulise panuse ambitsioonikate Euroopa ja rahvusvaheliste kliimaeesmärkide saavutamisse.

PÕLLUMAJANDUSSEKTOR EI SAA KOMPENSEERIDA TEISTE SEKTORITE HEIDET

Euroopa Liidu püüdlused võidelda kliimamuutuste vastu nõuavad seninägematuid sektoriüleseid jõupingutusi. Euroopa rohelepe ja strateegia "Talust taldrikule" hõlmab väga palju valdkondi, kus põllumajanduse, metsanduse ja maa kasutuse sektori roll on esmatähtis. Tuleb siiski märkida, et põllumajandus- ja metsandussektor ei saa kompenseerida kogu teistest sektoritest pärit fossiilse süsiniku heidet. Mulla süsiniku sidumise potentsiaal on piiratud ja seda määravad geograafilised ja kliimatingimused.

VAJALIK ON JUURDEPÄÄS UUTELE TEHNOLOOGIALETELE

Lisaks põllumajanduse peamisele strateegilisele rollile - toiduga kindlustatuse tagamine - tuleb täiendavalt uurida CO₂ sidumise parandamise viise. Muldade ja biomassi CO₂-heite neeldumise ja säilitamise potentsiaali paremaks kasutamiseks peavad Euroopa põllumajandustootjad laiendama oma võimalusi juurdepääsu kaudu uutele tehnoloogiatele ja rahastamisvahenditele. Kahjustatud metsade majandamisel (biootiliste ja mittebiootiliste mõjurite abil) tuleks metsa uuendamine lisada metsade säästva majandamise hulka.

TEADUSUURINGUD ON OLULISED

CO₂ sidumise sertifitseerimine peab põhinema usaldusväärsetel andmekogumitel, mis hõlmavad põllumajandusettevõtte tasandi geograafilisi parameetreid ja juhtimistavasid. Teadusuuringud mulla- ja taimeteaduste valdkonnas on ülimalt olulised, et teha kindlaks süsinikdioksiidi eemaldamise tegurid, mis on spetsiifilised põllukultuuride ja mullaharimise jaoks erinevates kliimatingimustes. Programmi "Euroopa horisont" teadusuuringud ja empiirilised teadmised, mis tulenevad näiteks programmist LIFE CARBON Farming Scheme, on olulised kogu ELi hõlmava tõenduspõhise poliitika kujundamisel.

Süsinikupöllumunduse rahastamine ÜPP vahenditest tooks kaasa vaid ressursside ümberjaotamise.

SEL AASTAL ON OODATA SUUREMAT TERAVILJA- JA ÕLISEEMNETE SAAKI

EL-27 teravilja kogutoodang tuleb 3,8% kõrgem 5 aasta keskmisest

Pärast keerulist 2020. aastat kogu Euroopas prognoosib Copa-Cogeca 2021. aastaks paremaid tulemusi. Teraviljade puhul peaks EL-27 kogutoodang olema umbes 3,8% kõrgem 5 aasta keskmisest, umbes 292,45 miljoni tonni, samal ajal kui õliseemnete puhul võib ELi toodang ulatuda 30 miljoni tonnini, mis on 1,6% kõrgem 5 aasta keskmisest.

TERAVILJASAAK KASVAB, TOOTMISKULUD SAMUTI

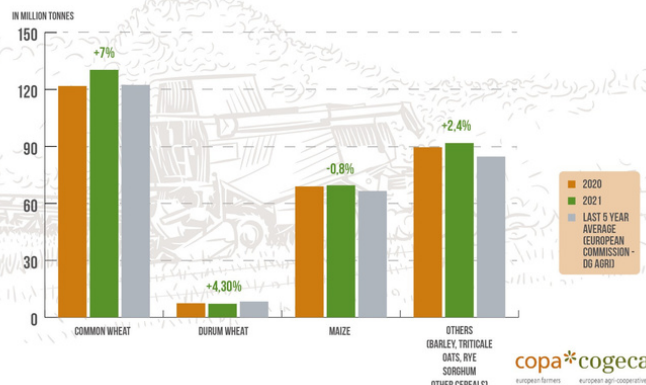
5. juulil avaldatud esimeses prognoosis märgib Copa-Cogeca EL-27 teraviljasaagi kasvu 1,6% (292,42 miljonit tonni), mis on tingitud külvipinna suurenemisest (52,10 miljonit hektarit + 0,7%) ja parematest saagiväljavaadetest kui 2020. aastal. Nisu puhul lükkub saagikoristuse algus rohkem kui nädala võrra edasi madalate kevadiste temperatuuride ja viimaste nädalate liigniiskuse tõttu, mis on taimede arengut aeglustanud. Pehme nisu saak võib ulatuda 130 miljoni tonnini (+ 7%), samas kui suviviljade tootmine peaks vähenema (-5,4% otra, -4,9% kaera, -4% rukki ja -0,8% maisi puhul). Viimatinimetatute külvipinna vähenemisele vastukaaluks suurenes nisu külvipind (+ 4,7%).

Copa-Cogeca teravilja töögrupi esimees Jean-François Isambert ütles: "Teraviljasaagi positiivne väljavaade peaks võimaldama EL-27 varusid 2021/2022 täiendada. Need head näitajad ei pruugi aga kajastuda põllumajandustootjate sissetulekus, kuna seisame silmitsi kasvavate tootmiskuludega."

VÄETISTE HIND ON EUROOPAS KÕRGEM, KUI MUJAL

Väetiste hind on Euroopas kõrgem kui mujal maailmas, kuna tollimaksud ja dumpinguvastased meetmed lähevad Euroopa põllumajandustootjatele maksma 1,6 miljardit eurot aastas. Kui sellele lisada süsinikupiiri kohandamise mehhanism, tõuseks väetiste hind hüppeliselt, suurenda-

CEREALS PRODUCTION 2021 VS 2020 AND DG AGRI 5-YEAR TRIMMED AVERAGE
COPA-COGECA PROJECTIONS FOR THE EU-27 (5TH JULY 2021)

des veelgi Euroopa põllumajandustootmise kulusid, muutes samal ajal imporditud toiduained konkurentsivõimelisemaks ja atraktiivsemaks.

RAPSISEEMNE SAAK SUURENEB, KUIGI KASVUPIND ON VÄIKSEM

Õliseemnete saak peaks eeldatavasti kasvama 8,9% (30,12 miljonit tonni) vaatamata kasvupinna 1,3% langusele, kuid paremaid saagiväljavaateid pole veel kinnitatud. Rapsiseemne saak peaks eeldatavasti ulatuma 16,75 miljoni tonnini (+ 2,7%), päevalille tootmine peaks kasvama märkimisväärselt - enam kui 10 miljoni tonnini (+ 17,4%) ja sojaod toodang peaaegu 3 miljoni tonnini (+ 20,2%).

Copa-Cogeca õliseemnete ja valgukultuuride töörühma esimees Pedro Gallardo sõnas: „EL-27 rapsiseemne pindala on 5,33 miljonit hektarit, mis on oluliselt madalam (-7,6%) kui viie aasta keskmine (5,77 miljonit hektarit). Põllumajandustootjad vajavad teraviljavahelduse pikendamiseks õliseemneid, kuid neil pole enam piisavalt tõhusaid vahendeid rapsi kahjurite eest kaitsmiseks. Ilma käepärast oleva ohutu ja tõhusa tööriistakomplektita, eriti aladel, kus põllumehed juba kasutavad pestitsiide vähesel määral, on teaduslikult tõestatud, et saagikus väheneb ja seetõttu on toiduga kindlustatus tulevikus ohus.”

VAJA ON TÕHUSAIK TEHNOLOOGILISI LAHENDUSI SAAGIKUSE TAGAMISEKS

Copa-Cogeca nõuab kiirendatud menetlusi uute tõhusate tehnoloogiliste lahenduste, näiteks uute taimekaitsevahendite, biokontrollilahenduste ja paremini toimivate sortide ELi turule toomiseks ning alternatiivide olemasolu tagamist enne olemasolevate tõestatud tõhususega vahendite keelustamist.

SÖNNIKUKÄITLUSE MÖJU TOORPIIMA SÜSINIKU JALAJÄLJELE

Wageningeni ülikooli projekti eesmärgiks oli selgitada välja sönnikukäitluse mõju toorpiima süsiniku jalajäljele individuaalsetes farmides. Tegemist oli arvutusliku mudeliga, mitte reaalsete mõõtmiskatsetega. Individuaalsete sönnikukääritite rajamise süsteemi plussideks loeti, et puudub vajadus sõnniku transportimiseks kuna kääriti asub farmis kohapeal ning väheneb emissioon kuna sõnnikut ei hoita pikalt sõnnikuhoidlas. Samas on süsteemi puuduseks sobimatus väiksematesse farmidesse ning see, et tegemist on palju oskusi nõudva protsessiga. Projekti tulemusel leiti, et sönnikukääritite abil on võimalik vähendada metaani emissiooni 6-12%.

Projekti raportis toodi välja järgmist:

- 1) loomade karjatamist ja sõnniku kääritamist saab praktiseerida samaaegselt, kuna karjatamine mõjutab metaani emissiooni ja energia tootmist minimaalselt (8% sõnnikust karjamaal).
 - 2) Metaani emissiooni seisukohast on määrava tähtsusega aeg, kui kaua hoitakse sõnnikut hoidlas enne kääritisse viimist ning kui palju metaani kääritist lekib.
 - 3) Toodetud biogaasi kogus sõltub säilitusajast, kui kaua digestaat kääritis on ja see omakorda kääriti suurusel.
 - 4) Samuti on oluline see, kui kaua digestaat on õhukindlas mahutis enne kui minnakse üle avatud digestaadi säilitusele.
- Lisaks sönnikukäitlusele näitas uuringu tulemusel loodud mudel, et metaani emissiooni on võimalik vähendada 20% võrra tõstes maisi osakaalu loomade ratsioonis.
- Loe projekti raportit [SIIT](#).

HEITEID SAAB VÄHENDADA KA TUULE-ENERGIA ABIL

Seminaril tõstatati küsimus, miks EL metaanistrateegia käsitleb vaid ühte mitmetest kasvuhoonegaasidest ning toonitati, et tõhusaks kasvuhoonegaaside heite vähendamise viisiks on ka päikese ja tuuleenergia kasutamine.

Hollandi farmerid on projekti raames 2020. a võtnud kasutusele 519 päikese- ja 48 tuulegeneraatorit. FrieslandCampina abiga loodi ka uus ühistu, et aidata piimakarja kasvatajatel rajada sönnikukääritite bioenergia tootmiseks. Hetkel on 30 sellist kääritit rajatud ja nende arv arvatakse tõusvat 100-ni 2025. aastaks (kokku on Hollandis sönnikukääritite arv selleks ajaks eeldatavalt 300).

FrieslandCampina omakorda ostab sönnikukäitlejalt rohelist elektrit ja biogaasi sertifikaate.

Uudsetest söödalisanditest metaani emissiooni vähendamiseks veistel loe edasi EPKK kodulehelt.

LEHMAD VÕITLUSES KLIIMA-MUUTUSTE VASTU

Kokkuvõte 28. juunil 2021 toimunud Euroopa Piimaliidu (EDA) ja Euroopa Vadakutöötajate Assotsiatsiooni veebiseminarist

Seminari eesmärk oli tutvustada söödalisandeid jm lahendusi vähendamaks emissioone kariloomadelt. Seminar korraldati ajendatuna Euroopa Komisjoni metaanistrateegiast ning käimasolevast söödalisandite regulatsiooni muutmisest. Ettekannetega esinesid nii teadlased kui ka ettevõtted.

METAANIHEIDETE VÄHENDAMINE ERINEVATE SÖÖTMISE STRATEEGIADE ABIL

Flandria põllumajanduse, kalanduse ja toidu uurimisinstituudi ILVO projekti SmartMelken käigus uuriti nii erinevate söödalisandite, sööda koostise kui jääksaaduste mõju metaani heitele ja produktiivsusele keskmiselt 9 nädala jooksul. Söödalisandite grupis uuriti lina-seemne lisandi Linex ja 3-nitrooxypropanoli (3-NOP) mõju. Katsetulemusel selgus, et söödalisand Linex vähendas metaani emissiooni kombineerituna maisisiloga 9%, kuid koos rohusiloga sarnast toimet ei tekkinud. Söödalisand 3-NOP seevastu langetas metaani heidet kuni 26%.

Sööda koostise katsest selgus, et maisisilo rikas sööt ei vähenda metaani heidet võrreldes rohusilo rikka ratsiooniga. Katsetel tootmisjääkide nagu õlleraba ja õlitootmise jäägina rapsiseemne koogi kasutamisel metaani heidet vähendava söödana leiti samuti, et antud lisandid omavad selleks head potentsiaali.

Kasvuhoonegaaside heite tekkes on seadeprotsesside kõrval oluline osakaal ka sööda tootmise käigus tekkivatel gaasidel. Leiti, et asendades söödas oleva soja õlleraba ning rapsiõli jääkidega on võimalik suurel määral alandada 1 kg piima tootmiseks kuluvat CO₂ jalajälge. Sarnast positiivset mõju omaks ka soja asendamine vaid rapsiõli jäägiga. Loe projektist lähemalt [SIIT](#).

EUROOPA HORIZONDI VÕIMALUSED PÕLLUMAJANDUSE, TOIDU JA MAAMAJANDUSE JAOKS

Programmi eelarve aastateks 2021-2027
on 95,5 miljardit eurot

Euroopa Horisont on maailma suurim rahvusvaheline teadusprogramm eelarvega 95,5 miljardit eurot aastateks 2021-2027, mille abil on võimalik teostada üleeuroopalist teaduskoostööd ning lisaks kaasata ka partnereid 20 Euroopa naaberriigist. Raamprogrammist toetatakse kõiki teadusvaldkondi avatud taotlusvoorude kaudu. Projektidele saavad toetust küsida nii teadusasutused, ettevõtted, omavalitsused jt riigiasutused, erialaliidud kui mittetulundussektor.

EELMISES RAAMPROGRAMMIS OLI EESTI EDUKAS

Eelmises Horisont 2020 raamprogrammis oli Eesti väga edukas - meie organisatsioonid osalesid 638 rahastatud projektis ja taotleja kohta saadi toetusi peaaegu kõige rohkem Euroopas (vaid kreeklased olid veelgi edukamad). Kokku tuli Eestis rekordilised 241,1 miljonit eurot. Eesti toidu, põllumajanduse, merenduse ja biomajanduse teemalised projektid said toetusi 19,5 mln. eurot ja olid sellega energia ja tervishoiu ning heaolu valdkondade kõrval üks enim rahastust saanud valdkond. Uues raamprogrammis oodatakse Eestilt veelgi suuremat Horisondi rahade kasutamist, suurema sünergia leidmist teiste riikidega ja asumist konsortsiumite juhtpositsioonidele.

EPKK on saanud juba mitmeid koostööpakkumisi liitumaks erinevate konsortsiumitega uutes Euroopa Horisondi taotlusvoorudes. Küsi lisa EPKK-st tel 6009349 või e-mailil triin@epkk.ee

UUE EUROOPA HORIZONDI KESKMES ON KLIIMAMUUTUSED JA DIGIPÖÖRE

Uue Euroopa Horisondi keskmes on kliimamuutused ja digipööre üldisemate suurte ühiskonnamuutuste kontekstis. Tähtsaimad lähtekohad on ÜRO kestliku arengu eesmärgid ja Euroopa roheline kokkulepe, samuti küsimus, kuidas tugevdada demokraatia vastupidavust suurte kriiside nagu pandeemia, loodusõnnetuse või küberrünnaku korral. Täpsemalt saab Euroopa Horisondi kohta lugeda Eesti Teadusagentuuri veebilehelt, kes on raamprogrammi koordinaator.

INFOPÄEVAD JA VALDKONDLIKUD PARTNERLUS-ÜRITUSED

Samuti toimuvad alates **24. juunist kuni 9. juulini** valdkondlikud partnerlusüritused, mille raames on võimalik kohtuda potentsiaalsete koostööpartneritega konsortsiumi moodustamiseks. Kõigile partnerlusüritustele on vajalik eelnevalt registreeruda. Klaster 6 partnerlusüritus teemadel **toit, biomajandus, loodusvarad, põllumajandus ja keskkond** toimub **9. juulil**, registreerumine on avatud 6. juulini SIIN.

VAATA VEEBIST TUTVUSTAVAT SEMINARI JA ETTEKANNET

Kasuta võimalust ja järelvaata 8. juunil toimunud Euroopa Horisondi tutvustusseminari, mis oli fokusseeritud põllumajanduse, toidu ja maamajanduse teemadele: <https://youtu.be/-HDsc22FkBs>

Hulgaliselt praktilisi näpunäiteid algavates Euroopa Horisondi taotlusvoorudes osalejatele annavad Katrin Saar ja Priit Kilgas Eesti Teadusagentuurist. Vaata ettekannet SIIT.

**Eelmise Horisondi programmi
abil tuli Eestisse 241,1 milj.
eurot. Nüüd oodatakse Eestilt
veelgi suuremat osalemist.**

SELGUSID UUED ANDMED GLÜFOSAADI OHUTUSEST INIMTERVISELE

Glüfosaati ei saa klassifitseerida kantserogeenseks

Euroopa Komisjoni moodustatud glüfosaadi hindamisgrupp (AGG) lõpetas glüfosaadi - paljude kodumajapidamises kasutatavate umbrohutõrjevahendite toimeaine - analüüsi, mis on näiteks Belgias alates 2018. aastast keelatud. "Herbitsiidi glüfosaati ei saa klassifitseerida kantserogeenseks," järeltas AGG.

GLÜFOSAAT EI PÕHJUSTA VÄHKTÕBE

AGG, kuhu kuuluvad Hollandi, Prantsusmaa, Ungari ja Rootsi autoriseerimisametid, loodi Euroopa Komisjoni poolt toimeaine glüfosaadi hindamiseks olemasolevate teaduslike teadmiste põhjal. Nelja riigi ametiasutused läbi 11000 lehekülge saadolevaid andmeid glüfosaadi kohta ja avaldatud aruannet saab kasutada aine kasutamise lubamiseks, mis võib potentsiaalselt ohutada riiki glüfosaadi keeldu tühistama.

"Glüfosaat võib põhjustada tõsiseid silmakahjustusi, kuid ei ole kantserogeenne, ei mõjuta sugurakke ega paljunemist," teatas AGG oma aruandes. Üldiselt järeltas AGG, et glüfosaat vastab heakskiitmise kriteeriumidele ohutuse suhtes inimese tervisele.

ALTERNATIIVID ON EBATÕHUSAD

Kui glüfosaat Belgias mõni aasta tagasi keelati, pidid populaarse umbrohutõrjevahendi tootjad ümber orienteeruma, mille tulemuseks olid nõrgad ja sageli ebaefektiivsed keskkonnasõbralikud võimalused. Nüüd on võimalus, et äraproovitud vahendid võivad tagasi tulla.

"AGG järeltused on kooskõlas kogu maailma juhtivate tervishoiuasutuste järeltustega," ütles keemiaettevõtte Bayer.

"Juhtivad tervishoiuasutused on enam kui 40 aasta jooksul korduvalt järeltanud, et glüfosaadil põhinevad tooted on vastavalt märgistuse juhiste kasutamiseks ohutud ja et glüfosaat ei ole kantserogeenne."

VAJALIKUD ON KESKKONNAALASED LISAANDMED

Hindamine ei suutnud siiski lahendada kõiki probleeme, mis on seotud glüfosaadi keskkonnamõjuga. Metaboliidi AMPA usaldusväärset välja hajumise / lagunemise määra ei olnud võimalik kindlaks teha ja see on määratletud kui andmete lünk. Sellegipoolest on olemasolev teave sobiv prognoositavate hinnanguliste kontsentratsioonitasemete määramiseks kõigis asjakohastes ruumides kõigi tüüpiliste kasutuste jaoks. Aruandes öeldi, et avaliku seire programmide tulemusi võeti arvesse, kuid nõuti glüfosaadi ajakohastatud kontsentratsioonitaset põhjavees, pinnavees ja setetes.

EFSA OTSUS SAAB ALUSEKS GLÜFOSAADI KEELU JÄTKAMISELE VÕI KAOTAMISELE

Järgmise sammuna peavad Euroopa Toiduohutusamet (EFSA) ja Euroopa Kemikaaliamet (ECHA) täiendavalt hindama glüfosaadi lubamist ELis. Sidusrühmad saavad tagasisidet anda septembris ja oktoobris kavandatud konsultatsiooni ajal.

EFSA teeb järeltuse, mis on aluseks komisjoni ja kõigi liikmesriikide otsusele glüfosaadile uue kasutusloa andmise kohta. On võimalik, et see võib lõpuks - kuid mitte enne 2022. aasta lõppu - viia glüfosaadi keelu kaotamiseni riikides, kes otsustasid selle juba rakendada.

Lehe väljaandmist toetab:

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeringud
maapiirkondadesse

Põllumajanduskoda

Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda

Pärnu mnt. 141
Tallinn 11314
Telefon: 6009 349
E-post: info@epkk.ee
www.epkk.ee